

UCHWAŁA NR XXXVII/325/22
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
z dnia 24 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla miasta Rawa Mazowiecka
na lata 2022 – 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022r. poz. 447)

Rada Miasta Rawa Mazowiecka uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny dla miasta Rawa Mazowiecka na lata 2022 – 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Rawa Mazowiecka

Grażyna Dębska

Załącznik do uchwały nr XXXVII/325/22
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
z dnia 24 marca 2022 r.

Program Wspierania Rodziny dla miasta Rawa Mazowiecka na lata 2022 - 2024

I. Podstawa prawna Programu

Podstawę prawną do opracowania Programu wspierania rodziny na lata 2022-2024 dla miasta Rawa Mazowiecka, zwanego dalej „Programem” stanowi delegacja zawarta w art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowiąca, iż gmina zobowiązana jest do tworzenia i realizacji 3-letnich programów wspierania rodziny.

II. Diagnoza

Rodzina odgrywa główną rolę w procesie socjalizacji i jako taka ma szereg funkcji między innymi funkcję ekonomiczną, opiekuńczą, wychowawczą.

Funkcja ekonomiczna ma na celu przede wszystkim zapewnienie środków materialnych niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych.

Funkcja opiekuńcza najczęściej wiąże się z koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem, które z racji wieku lub ograniczonej sprawności psychoruchowej nie jest w stanie funkcjonować samodzielnie.

Funkcja wychowawcza jest procesem odbywającym się na linii rodzice - dzieci. Jej celem jest przygotowanie młodych członków rodziny do życia w społeczeństwie poprzez przekazaniu im norm i zachowań służących prawidłowemu wykonywaniu ról społecznych. Funkcja ta oznacza nie tylko socjalizację dzieci przez rodziców, ale również zmianę zachowań małżonków pod wpływem swoich dzieci.

Od kilku lat rozwijany system wsparcia ekonomicznego rodzin w istotny sposób przyczynił się do polepszenia warunków materialnych w rodzinach wychowujących dzieci. Wiodącą rolę we wspieraniu materialnym rodzin nie pełni już system pomocy społecznej tylko liczne świadczenia realizowane w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w ramach programów 500+, 300+ i najnowszym (od 01.01.2022r) rodzinnym kapitale opiekuńczym.

Jedną z pierwszych form pomocy finansowej z jaką mają do czynienia rodzice jest świadczenie rodzicielskie w przypadku gdy nie można skorzystać z zasiłku macierzyńskiego. Aby zapewnić rodzinie jak największe wsparcie materialne w pierwszym okresie życia dziecka, świadczenie rodzicielskie w wysokości 1000 zł miesięcznie wypłacane jest od dnia narodzin dziecka przez rok i nie jest ono uzależnione od kryterium dochodowego.

W ciągu ostatnich 3 lat z tej formy wsparcia skorzystało odpowiednio w 2019 - 61 rodzin z terenu miasta, w 2020- 58, a w 2021 - 53.

Nowością od 01.01.2022 roku jest świadczenie w ramach kapitału opiekuńczego, które przysługuje rodzinie na drugie i każde kolejne dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca życia w maksymalnej wysokości 12.000 zł, wypłacane co miesiąc po 500 zł lub 1000 zł, w zależności od wyboru rodzica. Wsparcie to nie jest zależne od dochodów rodziny, a środki nie są opodatkowane. Realizacją świadczenia zajmuje się ZUS.

Po początkowym okresie warunkowania uzyskania świadczenia 500+ na pierwsze bądź jedyne dziecko w rodzinie od sytuacji dochodowej, od 2019 roku 500+ przysługuje na każde dziecko do 18 roku życia. W latach 2019-2021 świadczenie 500+ wypłacano dla ponad 2000 rawskich rodzin (w 2019 - 2047, w 2020 - 2041 i w 2021 - 2103). W każdym roku świadczeniem objętych było ponad 3000 dzieci (w 2019 - 3106, w 2020 - 3198 i w 2021 - 3211).

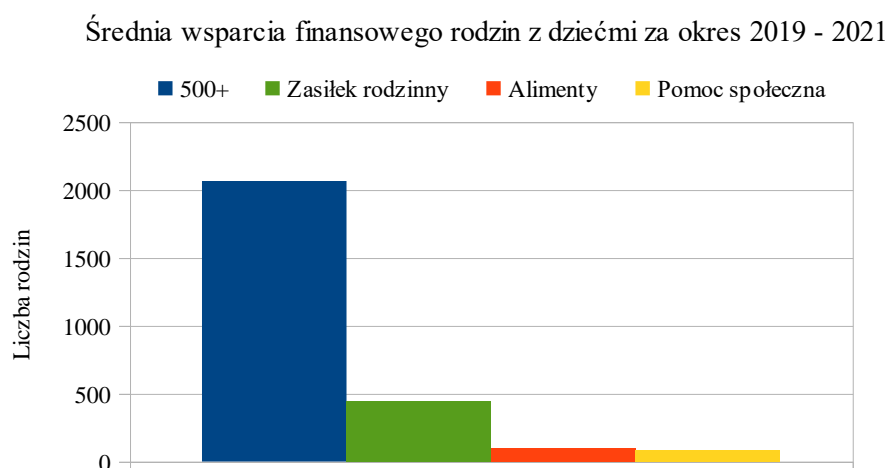
Kolejną formą wsparcia ekonomicznego rodzin, to świadczenie 300+. Podobnie jak świadczenie wychowawcze, świadczenie 300+ jest niezależne od dochodu rodziny, obejmuje wszystkich uczniów do 18 roku życia, ma jednorazowy charakter. W 2019 roku świadczeniem objęto 1965 dzieci z 1429 rodzin, w 2020 roku 1959 dzieci z 1408 rodzin. W roku 2021 realizację świadczenia przeniesiono do ZUS.

Oprócz wyżej wymienionych form wsparcia materialnego dla rodzin z dziećmi są także kolejne świadczenia, przy czym tym razem są one uzależnione od sytuacji dochodowej rodziny. Są to świadczenia rodzinne i alimentacyjne.

W ciągu ostatnich 3 lat do zasiłku rodzinnego uprawnionych było w granicach 400 rodzin z terenu miasta (w 2019 - 495, w 2020 - 459, w 2021 - 374). Ze świadczeń alimentacyjnych korzystało zaś rokrocznie w granicach 100 rodzin (w 2019 - 104 , 2020 - 99, 2021 - 93).

Mając na względzie tak szeroki wachlarz wsparcia ekonomicznego rodzin, ostatnią rolę odgrywają inne rodzaje wspierania rodzin np. w ramach systemu pomocy społecznej. W roku

2019 liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia, które korzystały ze wsparcia pomocy społecznej wynosiła 100. W roku 2020 liczba ta spadła do 74 rodzin, a w 2021 rodzin takich było 68. Wykazane powyżej kategorie systemu wsparcia ekonomicznego dla rodzin nie wyczerpują całego ich zakresu bowiem mogą one także uzyskiwać pomoc w zakresie utrzymania i eksploatacji mieszkania, korzystania ze zniżek w ramach programu kart dużej rodziny, uzyskania stypendium, a począwszy od kwietnia 2022 r. osoby, które ze względu na swoją sytuację, nie będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach rodzinnego kapitału opiekuńczego, a mające dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego, opiekuna dziennego, będą mogły wnioskować o dofinansowanie do funkcjonowania miejsc opieki dla dzieci (maksymalnie 400 zł miesięcznie na dziecko).

Mając na uwadze fakt rozbudowanego systemu wspierania ekonomicznego rodzin, niewątpliwie szczególną uwagę należy otoczyć sferę prawidłowego wypełniania przez rodzinę funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wystąpienie dysfunkcji w tym zakresie, braki edukacyjne w zakresie umiejętności wychowawczych, budowania poprawnych relacji międzyludzkich oraz postaw społecznych mogą prowadzić do degradacji rodziny.

Wspieranie rodziny, szczególnie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych obejmuje zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Pomoc powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji do tego celu powołanych.

Zasób instytucjonalny znajdujący się na terenie miasta obejmuje szereg placówek

i podmiotów, (zarówno o zasięgu miejskim jak i powiatowym), które bezpośrednio mają wpływ na wzmacnianie instytucji rodziny. Są to w szczególności: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna, placówki oświatowe, sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny, komisja ds rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe działające na rzecz dzieci i rodziny zapewniające dzieciom opiekę, pomoc w nauce, organizacji czasu wolnego, zabawy, rozwoju zainteresowań.

W przypadku rodzin zmagających się z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi szczególną rolę może pełnić asystent rodziny, dostęp do poradnictwa specjalistycznego i instytucji pomocowych bowiem odebranie dziecka z rodziny i umieszczenie go w pieczy zastępczej jest najbardziej restrykcyjnym rozwiązaniem w sytuacji niewydolności opiekuńczo- wychowawczej.

Mimo przewidzianych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym łagodniejszych środków (dozór kuratora rodzinnego, zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny) trudno jest wyeliminować sytuacje, w których kierując się dobrem dziecka jest ono oddzielane od rodziny biologicznej.

Celem analizy SWOT jest określenie i analiza czynników pod kątem pozytywnego i negatywnego ich wpływu na danym obszarze. Diagnoza lokalnej sytuacji w zakresie wspierania rodzin pozwoliła na opracowanie niniejszej analizy.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom wsparcia ekonomicznego dla rodzin z dziećmi; - Baza podmiotów wspierających rodzinę (MOPS, PCPR, asystent rodziny, oświata, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, NGO); - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny; - Dobra współpraca międzyinstytucjonalna; - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez poszczególne służby. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uzależnienie dobrostanu rodziny od wsparcia socjalnego; - Niewystarczający poziom kompetencji wychowawczych i społecznych rodziców; - Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie; - Niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie; - Zanikanie więzi i tradycji rodzinnych.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Wysokie wsparcie socjalne gwarantujące stabilną sytuację ekonomiczną rodziny; - Różnorodność podmiotów świadczących wsparcie na rzecz rodziny; - Potencjał organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak umiejętności racjonalnego gospodarowania budżetem domowym; - Niski poziom motywacji do samodzielnej poprawy sytuacji w rodzinie borykającej się z trudnościami; - Wzrastanie potrzeb na usługi świadczone przez podmioty wspierające rodzinę niewspółmiernie do możliwości tych podmiotów.

III. Adresaci programu

Program skierowany jest do zamieszkujących na terenie miasta Rawa Mazowiecka osób i rodzin wychowujących dzieci.

IV. Cel główny

Celem programu jest wspieranie rodzin z terenu miasta Rawa Mazowiecka w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

V. Cele szczegółowe

1. Wspomaganie funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wymagających wsparcia.
2. Zabezpieczenie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych koniecznych dla funkcjonowania lokalnego systemu wspierania rodziny.

VI. Zadania

1. Monitorowanie lokalnej sytuacji rodzin z dziećmi, w szczególności rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi.
2. Prowadzenie pracy z rodziną w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.
3. Zapewnienie rodzinie wsparcia poprzez asystenta rodziny.
4. Zapewnienie środków finansowych związanych z zatrudnieniem specjalistów świadczących poradnictwo rodzinne.
5. Wspieranie działalności podmiotów i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny,

a w szczególności placówek wsparcia dziennego.

VII. Wskaźniki

Nazwa zadania	Wskaźnik realizacji	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Źródło finansowania
Monitorowanie lokalnej sytuacji rodzin z dziećmi, w szczególności rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi	- liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia korzystających z pomocy społecznej - liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia w których stwierdzono trudności opiekuńczo- wychowawcze	2022-2024	MOPS	środki własne
Prowadzenie pracy z rodziną w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.	- liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia objętych poradnictwem specjalistycznym	2022-2024	MOPS	środki własne
Zapewnienie rodzinie wsparcia poprzez asystenta rodziny.	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2022-2024	MOPS	środki własne
Zapewnienie środków finansowych związanych z zatrudnieniem specjalistów świadczących poradnictwo rodzinne.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny - liczba innych specjalistów świadczących poradnictwo rodzinne	2022-2024	MOPS	środki własne środki zewnętrzne
Wspieranie działalności podmiotów i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, a w szczególności placówek wsparcia	- liczba wspieranych podmiotów wsparcia dziennego	2022-2024	Miasto Rawa Mazowiecka	środki własne

dziennego.				
------------	--	--	--	--

VIII. Koordynator programu

Bezpośrednią koordynację Programu prowadzi z-ca Dyrektora w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej.

IX. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring i ewaluacja Programu polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych zadań oraz ewentualnej modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się w trakcie realizacji Programu.

W zakresie monitoringu będą zbierane i analizowane dane ilościowe i jakościowe dotyczące prowadzonych zadań i założonych celów.

Ewaluacja Programu rozumiana jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań i efektów programu polegać będzie na wydaniu corocznej opinii o efektywności podejmowanych działań, ewentualnej poprawy jego skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania.

W ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej koordynator Programu corocznie w terminie do końca lutego każdego roku sporządzi raport z monitoringu i ewaluacji Programu.

X. Tryb sprawozdawczości

W terminie do końca lutego każdego roku koordynator Programu przedkłada Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej informację o realizacji Programu. Informacja o realizacji Programu stanowić będzie część sprawozdania przedkładanego w terminie do dnia 31 marca każdego roku przez Burmistrza Miasta Radzie Miasta rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.